

2. Global forest resources assessment, 2010 – Main report. FAO Forestry Paper 163. Rome, Italy. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.fao.org/forestry/fra/fra2010/en/>.
3. FAO Yearbook of Forest Products. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.fao.org/docrep/015/i2715m/i2715m00.htm>

Бурлака Д.В.

НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Підвищення рівня соціальної захищеності громадян є важливим етапом забезпечення та отримання необхідної, кваліфікованої та швидкої медичної допомоги.

Одним з найскладніших, однак украй необхідних етапів реформи медичного обслуговування в Україні є перехід до обов'язкового медичного страхування, уряд наголошує, що умови для введення якого зазначено у Програмі економічних реформ, які мають бути створені до кінця 2014 р. Проте прийняття найближчим часом відповідних законів це не єдині дії, які слід прийняти. Уся система охорони здоров'я потребує реорганізації, що буде досить довготривалим і хворобливим процесом, який не варто відкладати.

Організація, яка проводитиме страхування, контролюватиме діяльність страхових фірм та медичним закладів буде «Фонд обов'язкового медичного страхування України» з державним статусом. Створення саме державного фонду дозволить забезпечити жорсткий контроль за цільовим використанням коштів страхування. Контроль за його діяльністю здійснюватиме наглядова рада, яка складається з представників Верховної Ради України, Кабінету міністрів України і представників органів місцевого самоврядування. Варто підкреслити, що державне фінансування зберігається, а страхові внески – це додаткове джерело коштів, держава і надалі нестиме відповідальність за здоров'я громадян, особливо малозабезпечених, пенсіонерів, інвалідів та дітей. Державне медичне страхування також зможе вирішити проблему чіткого визначення переліку державних гарантій, які мають бути надані кожному застрахованому у вигляді оплачуваного за рахунок страховки переліку медичних послуг і ліків[1].

Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне медичне страхування», дозволить забезпечити конституційні права громадян України на безоплатне надання медичної допомоги відповідно до європейських стандартів. Проект Закону, зберігаючи позитивні риси існуючої системи охорони здоров'я (безоплатність надання медичної допомоги, загальний характер, доступність), посилює відповідальність держави, підприємств, організацій, установ, та закладів охорони здоров'я в охороні здоров'я. Він містить механізми соціального захисту населення в нових економічних умовах. Населенню забезпечується визначений обсяг медичної допомоги, передбачений програмою загальноо-

бов'язкового державного соціального медичного страхування, що затверджується на рівні держави.

Відповідно до програми загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування повинен встановлюватись розмір страхового внеску. Він визначається виходячи із обсягу програми та структури медичної допомоги [2].

Міністерство фінансів на сьогодні піднімає активні питання щодо оподаткування особистих видів страхування. Існують пропозиції поширення пільгового режиму оподаткування для страхових внесків, а також на договори добровільного медичного страхування, що сприятиме активізації страхового ринку, зростанню кількості подібних договорів, а отже і збільшенню соціального захисту громадян. Впровадження таких змін доцільно поєднати у часі із запровадженням закону про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування, що дозволить забезпечити мінімальний рівень соціального захисту усіх платників податків, у тому числі малозабезпечених, з метою отримання медико-санітарних послуг, що у такий спосіб сприятиме дотриманню принципу соціальної справедливості оподаткування [3].

Введення обов'язкового медичного страхування без створення відповідних економічних та політичних передумов у суспільстві може породити немало проблем. Якщо не буде проведена реструктуризація системи медичної допомоги, не будуть реалізовані відповідні стратегії підвищення ефективності витрат, раціоналізації використання наявних у галузі фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів запровадження обов'язкового медичного страхування, замість очікуваного позитивного ефекту може призвести до небажаних наслідків. Це, зокрема, підвищення вартості медичні послуг, додатковий податковий тиск на працюючих та роботодавців, ухилення від сплати податків, високі витрати на утримання персоналу ще одного фонду соціального страхування тощо.

Саме тому запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні доцільно відкласти доти, доки не будуть створені необхідні умови для його запровадження.

Як відомо, однією з головних причин складного становища у системі охорони здоров'я України є значний дефіцит фінансових ресурсів. Вирішення проблеми фінансового забезпечення державного сектора охорони здоров'я принципово можливе шляхом застосування двох основних стратегій, які можуть використовуватися як окремо, так і одночасно, взаємно доповнюючи одна одну.

Перша з них полягає у перерозподілі фінансових коштів за рахунок інших видаткових статей державного та місцевих бюджетів, а друга — у запровадженні нових або підвищенні чинних податків чи зборів у рамках системи соціального страхування.

Саме собою обов'язкове медичне страхування є одним з можливих механізмів збору та розподілу наявних фінансових ресурсів.

Проект закону потребує суттєвого доопрацювання по ряду серйозних позицій. Зокрема це стосується необхідності визначення безпосередньо у законі

обсягу базової програми медичної допомоги, механізмів страхового покриття вартості медикаментів тощо.

Серйозною вадою проекту є те, що він не передбачає зміни правового статусу державних і комунальних закладів охорони здоров'я, надання їм прав повноцінних суб'єктів господарської діяльності. Не маючи можливості самостійно розпоряджатися переданими їм фінансовими ресурсами, лікувальні установи не будуть зацікавлені раціонально та ефективно використовувати ці ресурси.

Також залишається відкритим питання про визначення розміру страхового внеску, що, згідно з основами законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, має встановлюватися щорічно окремим законом одночасно з прийняттям державного бюджету.

Для забезпечення ефективної реалізації закону треба буде розробити й прийняти велику кількість інших нормативних актів, що мають урегулювати ряд надзвичайно складних і важливих проблем. Зокрема: забезпечення уніфікованого підходу до визначення вартості конкретних медичних послуг; створення ефективної системи ідентифікації застрахованих, контролю за сплатою страхових внесків та відповідного інформаційного забезпечення системи обов'язкового медичного страхування; створення і запровадження ефективного методу фінансової компенсації (вирівнювання ризиків) між різними адміністративно-територіальними одиницями держави, який повинен враховувати різні характерні для них обтяжуючі фактори (вікову структуру населення, стан його здоров'я тощо) і враховуватися при обґрунтуванні та коригуванні розміру страхового внеску тощо.

В економічній ситуації, що склалась в країні без залучення додаткових коштів бюджетна система фінансування та обов'язкове медичне страхування разом не спроможні забезпечити достатнє повноцінне фінансування системи медичного обслуговування населення у державних та комунальних закладах охорони здоров'я [4].

Можливість виникнення дефіциту коштів може бути пов'язана, наприклад, з розвитком і запровадженням у клінічну практику нових медичних технологій, лікарських засобів, що, в свою чергу, обумовлюватиме зростання вартості медичної допомоги. Не можна виключати й таких факторів, як тенденція до надмірного споживання послуг з боку пацієнтів і небезпека генерування необґрунтованих медичних послуг та витрат суб'єктами, що надають медичну допомогу. Поступове збільшення фінансування системи охорони здоров'я повинно супроводжуватися одночасним введенням додаткових економічних механізмів контролю за витратами на охорону здоров'я. Йдеться про стратегії, що дозволяють підвищити сталість системи охорони здоров'я навіть в умовах фінансового дефіциту за рахунок забезпечення ефективного використання наявних фінансових, кадрових та матеріально-технічних ресурсів.

Отже, запровадження обов'язкового медичного страхування є складним завданням, ніж запровадження інших, уже діючих в Україні видів соціального страхування. Адже воно пов'язане не просто із забезпеченням грошових виплат, а із забезпеченням надання відповідних медичних послуг

у натуральному вигляді, з фактичною купівлею цих послуг у відповідних виробників – медичних закладів та наданням цих послуг застрахованому населенню.

Література

1. Медичне страхування в Україні буде обов'язковим
<http://www.unian.ua/news/527018-medichne-strahuvannya-v-ukrajini-bude-obovyazkovim.html>
2. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне медичне страхування»
<http://www.apteka.ua/article/156076>
3. У Мінфіні відбулося засідання Громадської ради
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245688057
4. Медичне страхування — не панацея
http://dt.ua/HEALTH/medichne_strahuvannya__ne_panatseya-30494.html

Василишина А.М.

РОЗВИТОК РЕГІОНУ НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Соціальна нестабільність і низькі темпи економічного зростання посилюють диференціацію в рівні соціально-економічного розвитку регіонів. Ключовим напрямом вирішення даної проблеми може стати підвищення конкурентоспроможності і активізація економічного розвитку регіонів. У зв'язку з цим необхідна розробка теоретичних та методологічних підходів щодо створення організаційних і економічних умов, які б забезпечували посилення конкурентних позицій, а також сприяли залученню інвестицій в регіони. Слід зазначити, що найбільш розповсюдженою формою реалізації державної економічної політики з активізації розвитку регіонів є кластерна економіка. Кластерний підхід корінним чином змінює зміст регіональної промислової політики, оскільки зусилля органів влади спрямовуються не на підтримку окремих підприємств чи галузей, а на розвиток системи взаємовідносин між суб'єктами економіки та державними інститутами. Виходячи з цього, для забезпечення економічного зростання регіону необхідно створювати кластери.

Феномен кластеризації як економічної агломерації взаємопов'язаних підприємств на окремій території відомий з часів ремісничого виробництва. Проте лише в кінці ХХ століття кластери проявили себе як важливий фактор економічного розвитку регіонів. У всьому світі економісти все більше схиляються до того, що регіони, на території яких утворюються кластери, стають лідерами економічного розвитку. Наочним доказом зростаючої популярності і впливовості кластерної концепції служить зростаючий інтерес до феномену кластерів та споріднених понять, яке має вираження в різкому збільшенні кількості публікацій, що присвячується даній проблематиці.